

“ද්වේෂ බහිෂ්කරණය පිළිබඳ දාර්ශනික හා මනෝවිද්‍යාත්මක අධ්‍යයනයක්”

(A PHILOSOPHICAL AND PSYCHOLOGICAL STUDY OF ANGER EXCLUSION)

පරණ පල්ලිය ගුරුගේ චමිලා සිරිවර්ධන

Parana Palliye Guruge Chamila Siriwardene

ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලයේ දර්ශනසූරී/දර්ශනය උපාධි පරීක්ෂණය සඳහා “දර්ශනය හා මනෝවිද්‍යාව” විෂය යටතේ ඉදිරිපත් කෙරෙන නිබන්ධනය යි.

අපේක්ෂකයාගේ ප්‍රකාශන

මෙම ශාස්ත්‍රීය නිබන්ධය මහාචාර්ය ඥානදාස පෙරේරා ගේ සුපරීක්ෂණය යටතේ මා විසින් සම්පාදනය කරන ලද බවත්, මෙම පර්යේෂණය කොටස් වශයෙන් හෝ සම්පූර්ණ වශයෙන් හෝ වෙනත් විශ්වවිද්‍යාලයකට හෝ ආයතනයකට හෝ වෙනත් උපාධියක් හෝ ඩිප්ලෝමාවක් සඳහා ද ඉදිරිපත් නොකරන ලද බවත් සහතික කරමි.

04/03/2015

දිනය

අපේක්ෂකයාගේ අත්සන

උපදේශක සටහන

මෙම අපේක්ෂාකරන විසින් කරන ලද ප්‍රකාශය සත්‍ය බවත්, මෙම නිබන්ධය දර්ශනසූරී/ දර්ශනය උපාධිය සඳහා විශ්වවිද්‍යාලයට ඉදිරිපත් කිරීමට සුදුසු බවත් නිර්දේශ කරමි.

05/03/2015

දිනය

මහාචාර්ය ඥානදාස පෙරේරා

(උපදේශක)

උපදේශකවරයාගේ සහතිකය

පරණ පල්ලිය ගුරුගේ වම්ලා සිරිවර්ධන යන උපාධි අපේක්ෂකයා විසින් පරීක්ෂකවරුන් විසින් පෙන්වා දෙනු ලැබූ සියලු කරුණු පිළිබඳ අවධානය යොමු කර ඇති බවත් ඔවුන් විසින් පෙන්වා දෙනු ලැබූ සියලු වැරදි නිවැරදි කර ඇති බවත් මින් සහතික කරමි.

04/03/2015

දිනය

මහාචාර්ය ඥානදාස පෙරේරා

(උපදේශක)

පටුන	පිටු අංකය
අපේක්ෂකයාගේ ප්‍රකාශන	ii
උපදේශක සටහන	iii
පටුන	iv – ix
උපකාරානුස්මෘතිය	x – xi
අධ්‍යයන සාරාංශය	xii – xiv
පළමුවන පරිච්ඡේදය	1 -7
1.1 හැඳින්වීම	1 - 2
1.2 අධ්‍යයන ගැටලුව	2
1.3 අධ්‍යයන අරමුණු	2 3
1.4 අධ්‍යයන පසුබිම හා එහි වැදගත්කම	3
1.5 අධ්‍යයන ක්‍රමවේදය	4
1.6 අධ්‍යයන සීමා	4
1.7 සාරාංශය	5 - 7
දෙවන පරිච්ඡේදය	8 -62
2.0 ද්වේෂය පිළිබඳ සංකල්පීය විග්‍රහය	
2.1 ද්වේෂය හැඳින්වීම	8 -9
2.1.1 ද්වේෂය පිළිබඳ නිර්වචන	9- 16
2.1.1.1 සිග්මන් ට්‍රොයිඩ්ගේ මනෝගතික න්‍යාය	16- 18
2.1.2 ද්වේෂයෙහි ප්‍රභේද	18- 21
2.1.2.1 දූඩි ද්වේෂය (Resistant Anger)	21- 22
2.1.2.2 ප්‍රදර්ශන ද්වේෂය (Adductive Anger)	22- 23

2.1.2.3	සැඟවුණු ද්වේෂය (Petrified Anger)	23 - 24
2.1.2.4	සම්පීඩක/තෙරපුම් ද්වේෂය (Compressive Anger)	24 - 25
2.1.2.5	සංඝට්ඨන ද්වේෂය (Conflictual Anger)	26 - 27
2.1.2.6	පුරුදු කරන ලද ද්වේෂය (Habituated Anger)	27
2.1.2.7	සදාචාරවාදී ද්වේෂය (Moralistic Anger)	27 -28
2.1.2.8	හැසුරුම් ද්වේෂය (Manipulative Anger)	29
2.1.2.9	අක්‍රීය ද්වේෂය (Passive Anger)	29 - 31
2.1.3	ජෝසෆ් බට්ලර්ගේ ද්වේෂ ප්‍රභේද	31 - 33
2.1.4	ද්වේෂය පිළිබඳ සම්ප්‍රදායික ප්‍රභේද	33 - 36
2.2	ද්වේෂය සමඟ ගනුදෙනු කරනු ලබන ආකාරය	36 - 37
2.2.1	ද්වේෂය පාලනය කිරීම	38 - 39
2.2.2	ද්වේෂය කළමනාකරණය කිරීම	39 - 62
2.2.2.1	පරිසරය වෙනස් කිරීම	39 - 41
2.2.2.2	ද්වේෂ ක්‍රියාකාරකයින් ඉගෙනීම	41
2.2.2.3	සෞඛ්‍ය සම්පන්න ක්‍රම අනුගමනය	42 - 46
2.2.2.4	සාමාන්‍ය ශාරීරික ප්‍රතිචාරයක් ලෙස සිතීම	46 - 49
2.2.2.5	විශ්වසනීය සබඳතා සඳහා ප්‍රමුඛත්වය ලබා දීම	49 - 52
2.2.2.6	විශ්වසනීය සංහිඳියාව වර්ධනය කිරීම	53 - 60
2.2.2.7	ද්වේෂය හේතුවෙන් රෝගියකු වන බව සිතීම	60 - 61
2.2.2.8	ද්වේෂ කළමනාකරණ විකිත්සාව හෙවත් උපදේශනය	62

තෙවන පරිච්ඡේදය 63 - 92

3.0	ද්වේෂය පිළිබඳ දාර්ශනික මතවාදය	
3.1	ද්වේෂය පිළිබඳ දාර්ශනික මතවාද හැඳින්වීම	63
3.2	ශ්‍රීක යුගය	63 - 64
3.2.1	ද්වේෂය පිළිබඳ සෙනෙකාගේ මතවාද	65 - 66
3.2.2	ද්වේෂය පිළිබඳ ජලේටෝගේ මතවාද	67 - 77
3.2.3	ද්වේෂය පිළිබඳ ඇරිස්ටෝටල්ගේ මතවාද	77 - 84
3.3	මධ්‍යකාලීන යුගය	84 - 85
3.3.1	ක්‍රිස්තියානි මතවාද	85 - 87
3.3.2	ශාන්ත තෝමස් ඇක්වයිනාස්ගේ මතවාද	87 - 89
3.4	නූතන යුගය	90 - 91
3.5	සමකාලීන යුගය	92

සිව්වන පරිච්ඡේදය 93 - 163

4.0	ද්වේෂය සහ ද්වේෂ බහිෂ්කරණය පිළිබඳ බෞද්ධ හා හින්දු දාර්ශනික විග්‍රහය	
4.1	බෞද්ධ දාර්ශනික මතවාද හැඳින්වීම	93 - 96
4.1.1	බෞද්ධ දර්ශනයට අනුව ද්වේෂය විග්‍රහ වන ආකාරය	96
4.1.1.1	ධම්ම පදය මගින් විස්තර වන ද්වේෂ සංකල්පය	97 - 108
4.1.1.2	බෞද්ධ දර්ශනයට අනුව සිත පිළිබඳ විග්‍රහය	109 - 130
4.1.1.3	චිත්තවේග පාලනය පිළිබඳ බුදුදහමේ ඉගැන්වීම	130 - 137
4.1.2	බෞද්ධ දර්ශනයෙහි අඩංගු ද්වේෂ බහිෂ්කරණ ක්‍රමෝපායන්	137 - 139
4.1.2.1	ද්වේෂ බහිෂ්කරණය සඳහා භාවනාවේ උපයෝගිතාව	140 - 145
4.2	ද්වේෂය පිළිබඳ හින්දු දාර්ශනික මතවාද	145 - 148

4.2.1	භගවත් ගීතාව තුළින් නිරූපිත ද්වේෂ සංකල්පය	148 - 159
4.2.2	භගවත් ගීතාව තුළ අඩංගු ද්වේෂ බහිෂ්කරණ ක්‍රමෝපායන්	159 - 163
පස්වන පරිච්ඡේදය		164 - 193
5.0	ද්වේෂය පිළිබඳ මනෝවිද්‍යාත්මක විග්‍රහය	
5.1	ද්වේෂය පිළිබඳ මනෝවිද්‍යාත්මක විග්‍රහය හැඳින්වීම	164- 166
5.1.1.	චිත්තවේග පිළිබඳ මනෝවිද්‍යාත්මක විග්‍රහය	167- 168
5.2	ද්වේෂය පිළිබඳ මනෝවිද්‍යාත්මක න්‍යායන්	168 - 169
5.2.1	පරිණාමවාදී න්‍යාය (Evolutionary Theory)	169 - 179
5.2.2	තැලමස් න්‍යාය (Thalamatic Theory)	179 - 183
5.2.3	ජේම්ස් ලාන්ග් න්‍යාය (James-Lang Theory)	183 - 186
5.2.4	ප්‍රජානන න්‍යාය (Cognitive Theory)	186 - 187
5.2.4.1	විනිශ්චය න්‍යාය (Judgment Theory)	188 - 189
5.2.4.2	ප්‍රජානන ඇගයුම් න්‍යාය (Cognitive Appraisal Theory)	189 -190
5.2.4.3	හේතුවාදී චිත්තවේග සහ ප්‍රජානන චර්යා ප්‍රතිකාර න්‍යාය (Rational Emotive & Cognitive-Behavior Therapy Theory)	190 - 193
හයවන පරිච්ඡේදය		194 -217
6.0	ද්වේෂයෙහි ජීවවිද්‍යාත්මක පදනම	
6.1	ද්වේෂයෙහි ජීවවිද්‍යාත්මක පදනම හැඳින්වීම	194 - 195
6.2	ද්වේෂය හා බැඳුණු මොළයේ ක්‍රියාකාරිත්වය	195 - 198

6.3	ද්වේෂය හා බැඳුණු හෝමෝන ක්‍රියාකාරීත්වය	198 - 204
6.4	ද්වේෂය හේතුවෙන් ඇති වන රෝග	205 - 217
හත්වන පරිච්ඡේදය		218 - 259
7.0	ද්වේෂ බහිෂ්කරණ ක්‍රමෝපායන් හඳුනා ගැනීම	
7.1	ද්වේෂ බහිෂ්කරණ ක්‍රමෝපායන් හැඳින්වීම	218
7.2	ද්වේෂය තේරුම් ගැනීම	218 - 219
7.2.1	ද්වේෂය මතු විය හැකි පසුබිම හඳුනා ගැනීම	219 - 221
7.2.2	ද්වේෂ බහිෂ්කරණයේ දී අවධානය යොමු කළ යුතු කරුණු	221 - 224
7.3	ද්වේෂ බහිෂ්කරණ ක්‍රමෝපායන්	224 - 225
7.3.1	ඵලදායී සන්නිවේදනය (Effective Communication)	225 - 229
7.3.2	ලිහිලන අභ්‍යාස (Relaxation Exercises)	229 - 230
7.3.3	සැහැල්ලු සංගීතයකට සවන්දීම (Calm Music Therapy)	230 - 232
7.3.4	පරිසරය වෙනස් කිරීම (Changing Environment)	233 - 235
7.3.5	භාවනා කිරීම (Meditation)	235 - 241
7.3.6	උපදේශනය (Counseling)	241 - 244
7.3.7	සිනාමුසු මුහුණින් ප්‍රසන්නව සිටීම (Laughter Therapy)	244 - 249
7.3.8	විශ්වාසය හා සමාව දීම (Believe / Forgive)	249 - 252
7.3.9	ඉවසීම (Tolerance)	252 - 254
7.3.10	සටන් කලාවන් ප්‍රගුණ කිරීම (Martial Arts Therapy)	254 - 259

අටවන පරිච්ඡේදය	260 - 268
සමාලෝචනය හා නිගමනය	
ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ	269 - 289
පාරිභාෂිත වර්ණ මාලාව	290 - 301

උපකාරානුස්මෘතිය

ද්වේෂය බහිෂ්කරණය පිළිබඳ දාර්ශනික හා මනෝවිද්‍යාත්මක අධ්‍යයනයක් යන මාතෘකාව යටතේ දර්ශනසුරි උපාධි නිබන්ධනය සකස් කිරීමේ දී ඒ සඳහා මනා පෙළගැස්මකින් යුතුව අවසානය තෙක් උපදේශකත්වය සැපයූ ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලයේ පාලි හා බෞද්ධ අධ්‍යයන අංශයේ හිටපු අංශ ප්‍රධාන හා පශ්චාත් උපාධි අධ්‍යයන පීඨයේ සභාපතිත්වය දරූ මහවාරියා ඥානදාස පෙරේරා ඇදුරුකුමන්ට හෘදයාංගම නමස්කාරපුර්වක ස්තූතිය පුදකර සිටිමි. එතුමන්ගේ විදග්ධ උපදේශකත්වය නොතිබෙන්නට මෙවැනි නිබන්ධනයක් සකස් කරගැනීමට නොහැකි වනු ඇත.

අධ්‍යාපන ගමන් මඟ මෙතරම් සාර්ථකව ගමන් කිරීමට මහා පර්වතයක් මෙන් මා විශ්වවිද්‍යාල අධ්‍යාපනය ආරම්භයේ පටන් තම ශිෂ්‍යයන්ට නිවැරදි මඟ පෙන්වීමක් කරමින් විදග්ධ බව සහ මනුෂ්‍ය ගුණාංගයන්ගෙන් අඟතැන්පත් අයෙක් වූණි නම් ඒ කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලයේ දර්ශන අංශයේ හිටපු අංශාධිපති, විඥාපන මහාචාර්ය දයා එදිරිසිංහ මාගේ ගුරුපියාණන්ය. එතුමාගේ ආශීර්වාදය හා මඟ පෙන්වීම වෙනුවෙන් මාගේ ස්තූතිපුර්වක නමස්කාරය පිරිනමමි.

ජීවිතයේ සෑම මෙහෙවරක ම නිදිවරා මා පසුපසින්ම රැ දහවල් පහන් කරන මගේ අම්මා, මගේ තාත්තා හා මගේ දුක සැප ඇයගේ ද දුක සැප ලෙස සලකන මාගේ ම අක්කාට ද ආදරණීය සුගත් තුෂාරට ද නමස්කාර පුර්ව ස්තූතිය පුද කරමි.

මෙම කාර්යයයේ දී මා හට හෘදයාංගමව ආශීර්වාද කළ ජාතික සමාජ සංවර්ධන ආයතනයෙහි අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් ගරු ආචාර්ය රිච්ලි ජයසිංහ මැතිතුමන්ට ස්තූතිය පුද කරමි. ජාතික සමාජ සංවර්ධන ආයතනයෙහි පර්යේෂණ නිලධාරී කීර්ති

ජයවර්ධන මහතාට ද ආලෝකා මානාමුලදී මෙනවියට ද සනුජා පිංකු මහත්මිය ඇතුළු කාර්යය මණ්ඩලයට ද මාගේ ස්තූතිය ප්‍රකාශ කරමි.

කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලයෙහි දර්ශන අංශයෙහි කථිකාචාර්ය පුජ්‍ය කුඹුකන්දන රේචක හිමියන්ටත් කථිකාචාර්ය ගුණේන්ද්‍ර ගයන්ත මහතාටත් කථිකාචාර්ය දිලක්‍ෂි රුවන්තිකා ද සිල්වා මහත්මියටත් නර්වින් සේනානායක මහතාටත් ද මාගේ හෘදයාංගම ස්තූතිය පුදකර සිටිමි.

ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලයේ පාලි හා බෞද්ධ අධ්‍යයන අංශයේ අංශාධිපති හිමිපාණන් ඇතුළු අධ්‍යයන හා අනධ්‍යයන කාර්යය මණ්ඩලයට ද මාගේ ගෞරවනවිත ස්තූතිය පිරිනමමි.

ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලයෙහි පශ්චාත් උපාධි අධ්‍යයන පීඨයේ සභාපතිතුමා, පශ්චාත් උපාධි අධ්‍යයන පීඨාධිපතිනිය, ලේඛකාධිකාරී ඇතුළු අධ්‍යයන හා අනධ්‍යයන කාර්යය මණ්ඩලයට ද මාගේ ස්තූතිය හිමි වේ. එහිදී සියලු කාර්යාලයීය කටයුතු වලදී සහය දැක්වූ තුෂාර මහතාට හා සංජීව මහතාට ද ස්තූතිය පිරිනමමි.

මෙවැනි අධ්‍යයනයක් සිදු කිරීමේ දී සහය දුන් පිරිස මෙපමණයැයි පැවසීම දුෂ්කර කාර්යයකි. එබැවින් නන් අයුරින් සහය දුන් සියලු දෙනා ද ස්තූතිපුර්වකව සිහිපත් කරමි.

අධ්‍යයන මාතෘකාව : “ද්වේෂ බහිෂ්කරණය පිළිබඳ දාර්ශනික හා මනෝවිද්‍යාත්මක
අධ්‍යයනයක්”

පී.පී.ඊ. එම්.ලා සිරිවර්ධන

අධ්‍යයන සාරාංශය

ද්වේෂ බහිෂ්කරණය පිළිබඳ දාර්ශනික හා මනෝවිද්‍යාත්මක අධ්‍යයනයක් යන මාතෘකාව යටතේ කරුණු ඉදිරිපත් කිරීමේ දී, පළමු පරිච්ඡේදය මඟින් පර්යේෂණ සම්බන්ධයෙන් මූලික හැඳින්වීම සිදු කරනු ලබයි. අධ්‍යයනයෙහි අරමුණු මෙන් ම අධ්‍යයන වැදගත්කම පිළිබඳව ද ඒ තුළ සඳහන් වේ. එමෙන් ම මෙම අධ්‍යයනය තුළ භාවිතා කරනු ලබන ක්‍රමවේදය මෙන් ම අධ්‍යයන සීමා සම්බන්ධයෙන් සාකච්ඡා කරනු ලබයි.

දෙවන පරිච්ඡේදය මඟින් සංකල්පික විග්‍රහය සිදු කරනු ලැබේ. එහි දී ද්වේෂය හඳුනාගැනීම, ද්වේෂයෙහි ප්‍රභේදයන්, පුද්ගලයා විසින් ද්වේෂය සම්බන්ධයෙන් ගනුදෙනු කරනු ලබන ආකාරය පිළිබඳව සාකච්ඡා කරනු ලබයි. ද්වේෂය පාලනය කිරීම හා ද්වේෂය කළමනාකරණය සම්බන්ධයෙන් බටහිර මනෝවිද්‍යාව තුළ බෙහෙවින් සාකච්ඡා වී ඇති බැවින් මෙම පරිච්ඡේදය මඟින් ඒ සම්බන්ධයෙන් ද අවධානය යොමු කොට ඇත.

තෙවන පරිච්ඡේදය මඟින් ද්වේෂය සම්බන්ධයෙන් වන දාර්ශනික අධ්‍යයනයක් සිදු කරනු ලබයි. එහි දී ශ්‍රීක යුගය, මධ්‍යකාලීන යුගය, සමකාලීන යුගය සහ නූතන යුගයන් පිළිබඳ අවධානය යොමු කොට ඇත. ශ්‍රීක දාර්ශනිකයින් විසින් වහලුන් කෙරෙහි ද්වේෂ සහගත වීම යුක්තිසහගත කොට ඇත. නමුත් ද්වේෂය සම්බන්ධයෙන් පොදුවේ සාධනීය ආකල්පයක් එකල සමාජයේ නොපැවති බව පෙනේ. එහි දී සෙනෙකා, ඇරිස්ටෝටල් හා ජලේටෝගේ දාර්ශනික මතවාද සම්බන්ධයෙන් විමසා ඇත. මධ්‍යකාලීන යුගය තුළ ක්‍රිස්තියානි දර්ශනය හා

ඇක්වායිනාස් විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද මතවාද සඳහන් වේ. නූතන හා සමකාලීන යුගයන් හි දාර්ශනික වශයෙන් ද්වේෂය සම්බන්ධයෙන් ඉදිරිපත් වී ඇති මතවාදයන් පිළිබඳ සාකච්ඡා කිරීම ද තෙවන පරිච්ඡේදය මඟින් සිදු වේ.

සිව්වන පරිච්ඡේදය තුළ ද්වේෂය සම්බන්ධයෙන් වන බෞද්ධ දාර්ශනික හා හින්දු දාර්ශනික මතවාද සම්බන්ධයෙන් කරුණු ඉදිරිපත් කරයි. එහි දී බෞද්ධ දර්ශනයට අනුව සිත හා චිත්තවේග සම්බන්ධ කරුණු ඉදිරිපත් කරනු ලබයි. අකුසල මූලයක් වශයෙන් පවතින ද්වේෂ, බහිෂ්කරණය සඳහා වන ඉගැන්වීම් සඳහන් වේ. තවද හින්දු දර්ශනයෙහි මූලික ග්‍රන්ථයක් වශයෙන් සැලකෙන භගවත්ගීතාවෙහි ද්වේෂ සංකල්පය විග්‍රහ කොට ඇති ආකාරය ද මෙම පරිච්ඡේදය මඟින් සාකච්ඡා කරනු ලබයි.

පස්වන පරිච්ඡේදය මඟින් ද්වේෂය සම්බන්ධයෙන් වන මනෝවිද්‍යාත්මක විග්‍රහය ඉදිරිපත් කරනු ලබයි. එහි දී නිශේධනාත්මක චිත්තවේගයක් වශයෙන් ද්වේෂය හඳුනා ගන්නා අතර ද්වේෂය සම්බන්ධයෙන් ඉදිරිපත් වී ඇති මනෝවිද්‍යාත්මක න්‍යායන් සම්බන්ධයෙන් විග්‍රහයක් ද සිදු කරනු ලබයි. චිත්තවේග සම්බන්ධයෙන් ජේම්ස් ලාන්ග් න්‍යාය, කැනොන් බාර්ඩ් න්‍යාය හා ප්‍රජානන න්‍යායන් සම්බන්ධයෙන් මෙහි දී මූලික අවධානය යොමු කොට ඇත.

හයවන පරිච්ඡේදය මඟින් චිත්තවේගයන්ගේ ජීවවිද්‍යාත්මක පදනම සම්බන්ධයෙන් සාකච්ඡා කරනු ලබයි. ද්වේෂය ඇති වීම සඳහා වන ජීවවිද්‍යාත්මක පදනම, ද්වේෂය සම්බන්ධයෙන් මොළයේ ක්‍රියාකාරීත්වය, ද්වේෂය සම්බන්ධයෙන් වන හෝමෝන ක්‍රියාකාරීත්වය, ද්වේෂය හේතුවෙන් ඇති වන රෝග හා ද්වේෂය සඳහා වන මනෝවිකිත්සක ප්‍රතිකාර සම්බන්ධයෙන් විමර්ශනය කෙරෙයි.

හත්වන පරිච්ඡේදය මඟින් ද්වේෂ බහිෂ්කරණ ක්‍රමෝපායන් හඳුනා ගැනීම සහ ද්වේෂය තේරුම් ගැනීම සිදු වේ. මෙහිදී ද්වේෂය මතුවිය හැකි පසුබිම හඳුනා ගැනීම, ද්වේෂ බහිෂ්කරණයේ දී අවධානය යොමු කළ යුතු කරුණු හා ද්වේෂ බහිෂ්කරණ ක්‍රමෝපායන් සම්බන්ධයෙන් අවධානය යොමු කරනු ලබයි.

අවසාන වශයෙන් ද්වේෂ බහිෂ්කරණය සම්බන්ධයෙන් ඉදිරිපත් කරන ලද පරිච්ඡේදයන්ගේ සමාලෝචනයක් ඉදිරිපත් කෙරෙන අතර ද්වේෂය බහිෂ්කරණය සම්බන්ධයෙන් වන නිගමනයක් ද ඉදිරිපත් කරනු ලබයි.